

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

547. An Titularis teneatur solvere pensionem impositam suo beneficio, si illud dimitat, & novum beneficium obtineat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

gatione de illam revocando de triennio in triennium (quod pactum, nisi accedat consensus Papæ, fore simoniacum, ait n. 59. citato pro hoc Lessi. de iust. l. 2. c. 35. n. 93.) per quam schedulam Campfor, qui eam confecit, obligat se solvere, excepto casu mortis alterutrius, nempe titularis aut pensionarii; & sic agente pensionario contra Campforem, hic frustra excipit, titularem intra triennium non potuisse nancisci possessionem, eò quòd, cum contra eum agatur in vim cameralis obligationis, non potest alià exceptione juvari, quam solutionis, aut falsitatis, aut alià, quæ oriatur ex ventre ipsius schedulæ, suæque obligationis.

Quæstio 546. An solvenda pensio etiam per intrusum, seu male & absque justo titulo possidentem?

Respondeo affirmativè, modò fructus percipiat; siquidem ad effectum solutionis pensionis non consideratur titulus, sed fructuum perceptio. Corrad. in pr. benef. l. 5. c. 7. n. 13. citans Barbof. in pr. exigendi pens. q. 10. n. 13. & seq. Garc. p. 1. c. 5. n. 182. Filiuc. in append. posth. tr. 42. c. 6. q. 5. notans cum aliis, debere tamen postea in restitutione fructuum id deduci, quod pro pensione solutum. Non poterit tamen contra eum exerceri utiliter actio personalis; cum eo ipso, quòd non habeat verum titulum, non consentit pensioni, nec cuiquam successit, qui consentit, ita ut prætendi possit consensus illius implicatus, cum tamen à consensu hoc actio personalis dimanet juxta dicenda inferiùs. Lort. l. 1. q. 39. n. 49. secus autem est de actione hypothecaria seu reali, de qua procedit responsio.

Quæstio 547. An titularis teneatur solvere pensionem impositam suo beneficio vel præbendæ, si illud dimittat & novum beneficium vel præbendam obtineat?

Respond. primò: Cum pensio imponitur beneficii fructibus, dimisso illo beneficio, si per resignationem, etiam ex causa permutationis, vel etiam per optionem, si per affectuionem alterius incompatibilis, vel aliàs, non tenetur quis amplius ad solutionem pensionis, nec ad cautionem bancariam promissam, etiamsi dictæ pensioni consenserit, & se obligaverit in forma Cameræ, & cum juramento ad eam solvendam, sub hac tamen limitatione, nisi remanserit in detentatione. Garc. p. 1. c. 5. n. 178. citans Gamb. de pot. leg. l. 6. q. 8. & 9. à n. 405. & 421. Mandos. de signat. grat. tit. pens. vers. quia resignans. Bursart. cons. 361. l. 4. Cig. q. 63. n. 12. Paris. (qui tamen loquitur solum de beneficio dimisso per resignationem l. 1. q. 8. n. 1. & 9. 10. 11. simul sumptis. Item l. 10. q. 8. n. 26. & 27. ubi: quòd resignans post resignationem acceptatam liberatur ab onere solvendi pensionem, debeat autem ad hunc effectum probare factam hanc acceptationem. Item *ibid.* n. 71. & 72. ubi: quòd resignatarius post acceptationem se obliget ad onera incumbencia illi beneficio acceptato, & hinc teneatur solvere pensionem.

2. Ampliatur responsio primò, ut etiam cesset obligatio fidejussorum datorum à titulari. Garc. loc. cit. n. 181. Paris. l. 1. q. 8. n. 10. Ampliatur secundò, ut procedat, etiamsi resignatio sit invalida & nulla, si resignatarius possidet, eò quòd possidens beneficium etiam sine titulo, ex quo fructus

percipit, tenetur pensionem solvere, non autem beneficiarius verum titulum habens. Paris. l. 6. q. 2. n. 42. citans Rotam in *Hispal. benef.* 10. Jun. 1542. teste Mohed. Garc. loc. cit. n. 182.

3. Limitatur verò responsio, ut non procedat. Primò, si post resignationem se obligavit ad solvendam pensionem, quæ erat antiquitus imposita beneficio resignato; non prohibetur enim quis de jubere pro alio, & obligare se & bona sua pro re aliena, & ita tenebitur vi nova hujus obligationis. Paris. l. 1. q. 8. n. 16. Garc. loc. cit. n. 180. juxta dec. Rot. in *Pranestina pens.* 20. Maij. 1559.

4. Secundò, ut resignans post resignationem teneatur ad pensiones decursas, & non solutas usque ad diem resignationis acceptatæ. Paris. loc. cit. q. 8. n. 18.

5. Tertiò, ut adhuc teneatur resignans, si resignatio facta fuisset in fraudem; cum fraus & culpa nemini parocinari debeant. Paris. *ibid.* n. 19. citans Gamb. ubi ante. n. 423.

6. Quartò, si resignans statim post resignationem acceptatam, reassumeretur ad idem beneficium; cum tunc perinde sit, ac si semper in beneficio mansisset; cum quæ fiunt in continente, cessantur inesse. l. lecta, ff. si cert. petat. Paris. loc. cit. n. 20. secus tamen erit, si ex intervallo reassumptus ad illud beneficium; tunc enim tenebitur pro tempore, quo illud possedit, & pensionem perceptit. Paris. n. 21.

7. Quintò, non procedit, ubi in resignatione est clausula: ut is, qui pensionis impositioni consentit, non possit in favorem alicujus resignare beneficium pensionem gravatum, nisi priùs facta pensionario intimatione, ac facta obligatione per resignatarium de solvenda pensione cum omnijs ac singulis clausulis, cautelis: quam clausulam saepe concedi solitam testatur Paris. l. 6. q. 2. n. 148. ex Mandos. quamvis Garc. loc. cit. n. 187. dicat, eam clausulam hodie non concedi, nisi pro palatinis aliisque personis Papæ gratis. Stante autem hac clausula, ex qua resignatio aliter facta non valeret in præjudicium pensionarii (uti alienatio rei specialiter hypothecata cum pacto de non alienando, non valet in præjudicium creditoris) resignans adhuc tenetur ad solvendam pensionem, ac non resignasset. Garc. loc. cit. n. 184. & n. 185. qui tamen subjungit ex Paris. l. 3. q. 4. factam illiusmodi resignationem cum dicta intimatione faciendam pensionario fore, & manere adhuc validam, si is non egit ad beneficium.

8. Sextò non procedit responsio, si quis retento beneficii titulo, super cujus fructibus imposita pensio, permutat ejus bona pro aliis, quæ subrogantur in locum bonorum dimissorum, v. g. si quis retento titulo canonicatus & præbendæ optaret alia bona pro præbenda temporali, uti moris est in aliquibus Ecclesiis. Garc. loc. cit. n. 183. Gonz. gl. 34. à n. 45. qui etiam id ulterius exemplificat n. 47. & 48. eo casu, ubi pensio reservata super bonis & fructibus Decanatus de novo illi applicatis, dum dein Decanus auctoritate Apolliticâ permutavit dicta bona cum Capitulo pro duabus præbendis; nimirum teneri adhuc dictum Decanum solvere pensionem, cum semper retineat titulum Decani, & in locum bonorum dimissorum fuerint subrogata dictæ duæ præbendæ. Idem sub eadem ferè distinctione, sed distinctius docent Azor p. 2. l. 8. c. 13. q. 4. Castro. de benef. d. 1. p. 11. §. 6. n. 6. citantes Sig. q. 36. ut Azor, vel q. 93. ut Castro p. n. 3. & 4. nimirum, quòd, ubi canonicatus vel præbendæ sunt reipsa distinctæ,

ita ut quilibet suos fructus & proventus proprios & determinatos habeat, dimittens canonicatū vel præbendam oneratam pensione, & optando obtinens aliam pinguiorem, non obligetur amplius solvere pensionem, sed is, cui iste canonicatus vel præbenda dimissa obtigerit. Secus verò fit, si canonicatus vel præbenda non sunt distinctæ, seu fructus distinctos non habent, sed fructibus collectis à Capitulo, ex hac tota massa ope procuratoris sit distributio seu divisio in singulos Canonicos seu præbendatos, assignando singulis suam portionem in vino, frumento, oleo vel pecunia, majorem vel minorem juxta præbendarum quantitatem; quia tunc per optionem non est consecutus novum canonicatum, sed solum uberiorem fructuum portionem; & quia, ut Castrop. pensio est super fructibus à Titio præbendato perceptis. Porro si pensio imposita super canonicatu & præbenda, si vacet talis canonicatus & præbenda, & de canonicatu fuit novus provilus, & alius optavit præbendam, pensionem debere solvi pro rata inter titularem & optantem, tradit Ventrigl. to. 2. annot. 11. §. 2. n. 50. Si verò imposita est simpliciter super fructibus præbendæ canonicalis, tunc, si ratione optandi prædium temporale præbendæ, prout est jus percipiendi fructus ex illo vel alio prædio, super quo statuta pensio retento titulo, renetur ad pensionem, qui dimisit, non verò qui optavit. Ventrigl. loc. cit. citans Lott. l. 1. §. 29. n. 30. & q. 39. n. 85. ex Barb. juris Eccles. l. 3. c. 11. n. 73. juxta jam dicta ex Castrop.

Quæstio 548. An titularis fructus beneficii pensione gravati percipiens, si inops est, teneatur solvere pensionem?

Respondeo: Non convenire in hoc AA. nam primò tradit Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 7. n. 4. citato Suar. to. 5. de censuris. d. 20. §. 2. n. 13. excusatum esse aliquem, si sine gravi jactura sui status & dignitatis clericalis pensionem solvere non possit, & posse tunc frui beneficio cap. Odoardus, si bonis cedat, petita & relicta sibi solum congruâ sustentatione, ed quòd præsumi nequeat, cessisse huic gravi & strictæ obligationi, esset enim cessio iniqua. Secus verò si cum aliqua levi imminutione sui status solvere possit pensionem, ed quòd in hoc casu intelligatur renunciassè beneficio cap. Odoardus. de solutionibus. Esto autem, quòd Ordinarius non possit talem cessionem bonorum admittere, assignatâ ei congruâ sustentatione, posse eum tamè ad Auditorem Cameræ accedere, qui eam admittere debeat, assignatâ dictâ ei congruâ, magis tamen strictâ & limitatâ, quam aliis cedentibus assignari soleat, tradunt iidem AA. notante etiam expressè Suar. quòd, si impetratum à Papa diploma, ut uti possit beneficio dicti cap. Odoardus, prout id de jure conceditur, debere in rescripto apponi clausulam derogatoriam cujusvis cameræ obligationis, alias nullius fore effectus.

2. Contra talem teneri adhuc solvere; quia, licet favore clericalis ordinis constitutum sit cap. Odoardus. de solutione. ne clericus excommunicetur, vel in persona molesteretur à creditoribus, si propter inopiam solvere nequeat id, quod debet, beneficiatus tamen non gaudet beneficio dicti cap. tenent Garc. p. 1. c. 5. n. 237. citans Gomef. in compend. utriusque signat. in reg. de annali. q. 53. Covar. var. l. 2. c. 1. n. 9. Gutierrez. de juramento confirmator. p. 1. c. 17. n. 31. &c. Item Ventrigl. to. 2. annot. 11. §. 2. n. 69. Lott. l. 1. q. 38. n. 236. dicens gravatum onere pen-

sionis, si præbendar illud remedium seu beneficium cap. Odoardus, passim illud ei ex stylo signaturæ denegari juxta Gomef. in compend. signat. in fine. vers. est tamen verum; qui tamen sub distinctione loquitur, ita ut titulari, qui per seipsum consensit, illud absolute denegetur, secus in alio, qui per seipsum non consensit.

3. Verum in reddenda ratione hujus rei iterum non conveniunt AA. nam primò Bellet. disquis. clerical. p. 1. de clericor. debito. §. 2. n. 7. alique per illum adducti volunt id esse ideo, quia consentiens pensioni obligat se de eam solvendo sub juramento & obligatione cameræ, in qua obligatione continetur renunciatio cujusvis remedii, juris & auxilii, & in consequens etiam beneficii dicti cap. quin &, ut Farinac. crimin. qq. 27. n. 70. in cameræ obligatione se astringit quis, ut possit capi, carcerari, detineri. Quidquid in contrarium dicant alii plures apud Lott. loc. cit. n. 238. & apud Barb. in cir. c. Odoardus, n. 24. non posse renunciari huic privilegio, Odoardus. A qua tamen ratione dissentire se ait Lott. loc. cit. n. 241. ed quòd promissio illa & obligatio cameræ intelligenda sit: rebus sic stantibus, atque ita datâ possibilitate, quæ tunc aderat; cum impossibile nulla sit obligatio, etiam si se quis obstrinxerit ad aliquod præstandum, non obstante quacunque causâ & ratione, ut Ruin. cons. 137. n. 11. l. 2. Menoch. cons. 212. apud eund. Lott. n. 242. Proinde alii cum Gomef. loc. cit. & Didac. var. resol. l. 2. c. 1. n. 9. apud Lott. n. 240. censent, ideo titularem excludi à beneficio cap. Odoardus, quia pensionario est reservatus regressus, adeoque honestum non sit, ut titularis, qui se obligavit pati regressum, mox sub prætextu paupertatis à se longè arceat pensionarium; cum se possit liberare dimittendo beneficium, quam rationem approbari à Covar. ait Lott. & ipse eam non reprobat. Sed quid in casu, quo non est reservatus regressus vel accessus pensionario, neque is ei aliter competere potest? censet Lott. n. 242. neque adhuc in hoc casu titularem frui posse beneficio dicti cap. Odoardus, ed quòd, ut locus sit beneficio dicti cap. duo hæc debeant concurrere. Primum tanta paupertas (& quidem justificata cum hac circumstantia, quamvis summarie ad hanc justificationem procedi possit) ut neque in rotum, neque in partem debitum possit solvi, adeò, ut non sufficiat clerico offerre cessionem fructuum beneficii nisi fortè non haberet nisi tale beneficium, & justificasset, se non habere aliqua bona patrimonialia, utique in quorum duntaxat defectum fieri potest aliàs hujusmodi fructuum assignatio, ut Rota in Hipporegiens. Capellan. 10. Nov. 1623. Lott. à n. 243. Alterum est ut obtendens seu frui cupiens dicto beneficio, sit miseratione dignus, carens omni suspitione doli & temeritatis, qualis non est, qui prius negavit debitum, ex qua negatione secuta lis, & continuata usque ad sententiam & relaxationem executorialem. Lott. ex n. 249.

4. Atque ex his jam consequitur, vix unquam esse locum dispositioni textus illius cap. Odoardus, ad favorem debentis pensionem; vel enim negans debitum passus est sententiam, & jam patet, non posse eum frui illo beneficio; quia negando debitum & tergiversando solutionem, utique est in dolo. Lott. n. 252. vel non est passus sententiam, nec debitum negavit, & jam excluditur à dicto beneficio, quia non potest principale extremum seu requisitum dicti textus probare, nempe pau-

perterem